

KRIR/MR/W/ 599 /2017

Warszawa, 30.05.2017 r.

Pan
Krzysztof Jurgiel
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z licznymi wnioskami wojewódzkich izb rolniczych zwracam się do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy zmiany przepisów, które umożliwią rolnikom przechodzenie na wcześniejszą emeryturę w wieku 55 lat dla kobiet i 60 dla mężczyzn.

Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o *zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2017 poz. 38) obniżyła wiek emerytalny i przywróciła stan sprzed 1 stycznia 2013 roku, ale nie przywróciła rolnikom możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę. 1 stycznia 2018 r. rolnicy utracą prawo do wcześniejszych emerytur.

Z tego prawa nie korzystają wszyscy rolnicy, a tylko ci, którzy z powodu wieloletniej ciężkiej pracy nie czują się na siłach, by dalej prowadzić gospodarstwo. Zasadne są więc argumenty przedstawiane przez rolników, że praca w rolnictwie jest bardzo trudna, sprzyja zachorowaniu na wielu chorobach, wymagająca nienormowanego czasu pracy bez prawa do urlopu, czy innych świadczeń, które przysługują innym grupom zawodowym.

Drugim powodem zaprzestania działalności przez rolników jest chęć przekazania dorobku życia dorosłym dzieciom, które chcą kontynuować pracę swoich rodziców. Przejęcie gospodarstwa przez rolnika w wieku poniżej 40 lat pozwala na skorzystanie ze środków na rozwój gospodarstwa i zapewnia dobry start zawodowy. Zapewnia wymianę pokoleń na wsi i ciągłość pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Brak możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę rolników od 2018 r. spowoduje, że następcy oczekując na emeryturę rodziców nie będą mogli skorzystać z działań „młodego rolnika” i nie będą mogli pozyskać dofinansowania na rozwój swoich gospodarstw. Może to spowodować, że wiele młodych osób opuści gospodarstwa rodziców poszukując pracy poza rolnictwem, co może doprowadzić w dalszej perspektywie do wyludnienia obszarów wiejskich, tak powszechnie występującego w krajach UE15..

Przedstawiając powyższe wnioskuje, jak na wstępie.

Pozostaję z poważaniem,

PREZES
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wiktor Szmulewicz

P. M. Szmulewicz

MW

Warszawa, dnia 07 czerwca 2017 r.

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Krzysztof Jurgiel

SSO.zs.071.11.2017

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady
Izb Rolniczych

Odpowiadając na pismo z dnia 30 maja 2017 r., znak: KRIR/MR/W/599/2017, dotyczące podjęcia inicjatywy zmiany przepisów, które umożliwią rolnikom przechodzenie na wcześniejszą emeryturę w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, uprzejmie wyjaśniam co następuje

Zgodnie ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 38), obniżony został w Polsce powszechny wiek emerytalny do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2017 r., a więc od tej daty przywrócony zostanie stan prawny, dotyczący powszechnego wieku emerytalnego, obowiązujący przed 1 stycznia 2013 r., zarówno dla osób ubezpieczonych w systemie powszechnym, jak i rolników ubezpieczonych na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 277 z późn. zm.). Przepisy tej ustawy nie zmieniają jednak dotychczasowej regulacji, zgodnie z którą prawo do uzyskania świadczenia w postaci tzw. „wcześniejszej” emerytury rolniczej, tj. emerytury rolniczej w wieku niższym niż emerytalny (55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn) ma charakter wygasający. O „wcześniejszą” emeryturę rolniczą, na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą ubiegać się wyłącznie rolnicy, którzy wszystkie ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia spełnią do dnia 31 grudnia 2017 r. Prawo do „wcześniejszej” emerytury rolniczej przysługuje rolnikowi, który oprócz ukończenia ww. wieku, posiada co najmniej 30 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników oraz zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Ww. ustawa jest zbieżna z zadeklarowanym w exposé Pani Premier Beaty Szydło powrotem do powszechnego wieku emerytalnego obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. Jest także zgodna ze Stanowiskiem Rządu wobec tego projektu, przyjętym przez Radę Ministrów dnia 19 lipca 2016 r., w którym stwierdza się, że powrót do obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. wieku emerytalnego nie powinien oznaczać utrzymania preferencyjnych zasad przechodzenia na emeryturę rolników oraz w stan spoczynku sędziów i prokuratorów po dniu 31 grudnia 2017 r. Wcześniejsze emerytury w powszechnym systemie emerytalnym wygaszone zostały bowiem już w 2008 r.

Odnosząc się do zarzutu KRIR odnośnie zahamowania wymiany pokoleniowej na wsi i zachowania ciągłości pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych w związku z wygaszeniem „wcześniejszej” emerytury dla rolników uprzejmie wyjaśniam, że ww. ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników nie obliguje rolnika do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym do osiągnięcia wieku emerytalnego i nabycia prawa do emerytury rolniczej. Prawo do emerytury rolniczej uwarunkowane jest bowiem wyłącznie osiągnięciem wieku emerytalnego i posiadaniem co najmniej 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników. Zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej lub jej kontynuowanie na emeryturze ma jedynie wpływ na wysokość tego świadczenia. Rolnik może także wcześniej, tj. przed osiągnięciem wieku emerytalnego, zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej przez przekazanie gospodarstwa rolnego np. następcy, który zamierza skorzystać z pomocy finansowej z PROW dla „młodego rolnika” na rozwój tego gospodarstwa. Wtedy przekazujący gospodarstwo rolne, jeżeli nadal pracuje w tym gospodarstwie rolnym, zmienia swój status ubezpieczeniowy z rolnika na domownika (za domownika składki ubezpieczeniowe opłaca rolnik), a po osiągnięciu wieku emerytalnego występuje z wnioskiem do KRUS o ustalenie emerytury rolniczej jako domownik. Prawo do emerytury rolnikowi i domownikowi ustalane jest według takich samych zasad. Nie ma bowiem znaczenia czy wymagany do emerytury rolniczej, co najmniej 25-letni okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników, przebyty był w charakterze rolnika czy domownika.

Natomiast dla rolników i domowników, którym stan zdrowia uniemożliwia prowadzenie działalności rolniczej lub pracę w gospodarstwie rolnym ww. ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje możliwość ubiegania się o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy. Zasady ustalania wysokości emerytury rolniczej i renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy są takie same. Ponadto rolnik i domownik podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników, który ze względu na stan zdrowia zagrożony jest utratą zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, może ubiegać się o skierowanie przez KRUS na bezpłatną rehabilitację leczniczą w jednym z centrów rehabilitacji rolników KRUS lub zakładzie rehabilitacyjnym współpracującym z KRUS.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje również możliwość opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników dobrowolnie (na wniosek) przez byłego rolnika

(tj. po przekazaniu gospodarstwa rolnego) do czasu nabycia prawa do emerytury rolniczej. Z możliwości tej może skorzystać np. były rolnik, który po przekazaniu gospodarstwa rolnego nie ma statusu domownika. Zgodnie z ww. ustawą prawo to przysługuje osobie, która podlegała ubezpieczeniu jako rolnik i zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej, nie nabywając prawa do emerytury lub renty rolniczej, jeżeli podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 12 lat i 6 miesięcy i nie ma tytułu do objęcia innym ubezpieczeniem społecznym.

Mając do dyspozycji tak szerokie instrumentarium oraz biorąc pod uwagę stopień rozwoju gospodarczego kraju należy uznać, że podstawowe prawa rolników ubezpieczonych w KRUS do zabezpieczenia społecznego z tytułu zakończenia aktywności zawodowej są należycie zagwarantowane. Wnioskowane przez KRIR zmiany burzą koncepcję Rządu zmierzającą do wprowadzenia jednolitych powszechnych zasad dotyczących wieku przechodzenia na emeryturę. Ponadto mając na uwadze znaczne koszty związane z przywróceniem od 1 października 2017 r. dotychczasowego wieku emerytalnego, wygaszanie preferencyjnych zasad przechodzenia na emeryturę przez rolników po 31 grudnia 2017 r. pozytywnie wpłynie na poprawę sytuacji finansowej Funduszu Emerytalno-Rentowego, z którego wypłacane są emerytury i renty rolnicze. Nie można bowiem zapominać, że obecnie wypłata emerytur i rent rolniczych z Funduszu Emerytalno-Rentowego pokrywana jest w ponad 90% z dotacji budżetowej.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Krzysztof Jurgiel